

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาอิทธิพลของอารมณ์ชั่วขณะที่มีต่อการเปลี่ยนเจตคติตามแนวทฤษฎี รูปแบบความเป็นไปได้ของการขยายความในการโน้มน้าวใจ (The Elaboration Likelihood Model of Persuasion ชื่อว่า ELM) ของริชาร์ด เพตตี (Richard E. Petty) และ จอห์น คาซิออปโป (John T. Cacioppo) และการวิจัยของ Bless, Mackie และ Schwarz (1992) โดยนำเสนอในรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ สามารถนำมาวิเคราะห์ และอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่น่าเสนอไว้ ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 "เมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่น้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก"

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือเมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่น้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่า บุคคลในเงื่อนไขเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบ จะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่น้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก ซึ่งอธิบายตามแนวทฤษฎีรูปแบบความเป็นไปได้ของการขยายความในการโน้มน้าวใจ และงานวิจัยในต่างประเทศของ Bless, Mackie และ Schwarz (1992) ได้ว่าในกรณีที่บุคคลมีการขยายความสูง (สารโน้มน้าวใจมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลสูงทำให้บุคคลมีการขยายความสูง) อารมณ์ชั่วขณะจะทำให้เกิดความลำเอียงในความคิด ความคิดไม่

สับสนจะเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าถ้าบุคคลนั้นมมีอาการชั่วคราวในทางลบ อาการชั่วคราวในทางลบจะนำไปสู่การวินิจฉัยเคราะห์ข้อโต้แย้งที่น่าเสนอน้อยอย่างระมัดระวังมากขึ้น และถ้าบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับส่วนบุคคลสูงกับสาระของสารที่น่าเสนอ การเปลี่ยนเจตคติของบุคคลจะเกิดจากการใช้เส้นทางสายแกนเป็นเส้นทางในการโน้มน้าวใจ

สมมติฐานที่ 2 "เมื่อบุคคลเกิดอาการชั่วคราวก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอาการชั่วคราวในทางบวกจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้พอๆกับเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก"

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือเมื่อบุคคลเกิดอาการชั่วคราวก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอาการชั่วคราวในทางบวกจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้ไม่แตกต่างจากเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่า บุคคลในเงื่อนไขเกิดอาการชั่วคราวก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอาการชั่วคราวในทางบวกจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้พอๆกับเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก อธิบายตามแนวทฤษฎีรูปแบบความเป็นไปได้ของการชยาสความในการโน้มน้าวใจ และงานวิจัยในต่างประเทศของ Bless, Mackie และ Schwarz (1992) ได้ว่า อาการชั่วคราวในทางบวกจะช่วยเพิ่มปริมาณความคิดสนับสนุน ความคิดสนับสนุนจะเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าถ้าบุคคลมีอาการชั่วคราวในทางบวก บุคคลที่มีอาการชั่วคราวในทางบวกมักจะคิดไตร่ตรองเกี่ยวกับสารที่น่าเสนอไม่ค่อยรอบคอบนัก ถ้าเขาคาดการณ์ว่าการใช้ความคิดจะไปทำลายอาการชั่วคราวที่ดีๆ ของเขา จะเห็นได้จากผลการวิจัยว่าแต่เดิมบุคคลมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ในภาคการศึกษาปลาย และจะเริ่มขึ้นในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2538 ไปในทางลบ เมื่อเห็นชวนาให้เขาเกิดอาการชั่วคราวในทางบวก แล้วนำเสนอสารไม่ว่าสารนั้นจะมีข้อโต้แย้งมีน้ำหนักหรือไม่มีน้ำหนัก บุคคลก็ยังมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ในภาคการศึกษา

ปลาย และจะเริ่มขึ้นในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2538 ไปในทางลบพอๆกัน เหมือนเดิม

แต่ทั้งนี้การเห็นชวนำให้บุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะต้องเกิดก่อนรับสารเท่านั้น อารมณ์ชั่วขณะจึงจะมีอิทธิพลต่อการโน้มน้าวใจ ถ้าเกิดหลังการนำเสนอสารโน้มน้าวใจ พบว่าอารมณ์ชั่วขณะไม่มีอิทธิพลอะไร กรณีนี้ข้อโต้แย้งในสารจะมีอิทธิพลมากกว่า เนื่องจากเมื่อเขารับสารไปแล้วค่อยมาเห็นชวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนที่เขาจะตัดสินใจเจตคติ เขามักจะตัดสินใจเจตคติจากข้อมูลข่าวสารที่เขาเก็บไว้ในความจำ เขาจะไม่นำอารมณ์ไปพิจารณาการตัดสินใจเจตคติ

สมมติฐานที่ 3 "เมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก"

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่า บุคคลในเงื่อนไขเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก อธิบายตามแนวทฤษฎีรูปแบบความเป็นไปได้ของการขยายความในการโน้มน้าวใจ และงานวิจัยในต่างประเทศของ Bless, Mackie และ Schwarz (1992) ได้ว่า การตัดสินใจเจตคติของเขามักจะตัดสินใจเจตคติจากข้อมูลข่าวสารที่เขาเก็บไว้ในความจำ กรณีนี้จะทำให้อารมณ์ชั่วขณะไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อการประเมินข้อโต้แย้ง บุคคลจะไม่นำอารมณ์ชั่วขณะไปตัดสินใจเจตคติ ทำให้คุณภาพข้อโต้แย้งมีอิทธิพลต่อการประเมินข้อโต้แย้งมากกว่า ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยนี้ว่า บุคคลจะเปลี่ยนเจตคติไปตามทิศทางเดียวกับสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักมากกว่าสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนักแม้ว่าเขาจะมีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกก็ตาม

สมมติฐานที่ 4 "เมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่า บุคคลในเงื่อนไขเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบจะถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก อธิบายตามแนวทฤษฎีรูปแบบความเป็นไปได้ของการขยายความในการโน้มน้าวใจ และงานวิจัยในต่างประเทศของ Bless, Mackie และ Schwarz (1992) ได้ในลักษณะเดียวกับ การอธิบายสมมติฐานข้อที่ 3 ว่า บุคคลจะตัดสินใจจากข้อมูลข่าวสารที่เขาเก็บไว้ในความจำ จะไม่นำอารมณ์ชั่วขณะไปตัดสินใจตัดสินใจ ทำให้คุณภาพข้อโต้แย้งมีอิทธิพลต่อการประเมินข้อโต้แย้งมากกว่า เมื่อเทียบผลการวิจัยสมมติฐานข้อที่ 3 จะเห็นได้ว่า บุคคลจะเปลี่ยนเจตคติไปตามทิศทางเดียวกับสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักมากกว่าสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนักไม่ว่าเขาจะมีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกหรือทางลบก็ตาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด กล่าวโดยสรุปได้เป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเห็นชวนให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบจะเปลี่ยนเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรือนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ในภาคการศึกษาปลาย และจะเริ่มขึ้นในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2538 ไปในทางบวกมากขึ้น ถ้าสารประกอบด้วยข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักมากกว่าประกอบด้วยสารที่ไม่มี

น้ำหนัก เนื่องจากบุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบจะประมวลสารด้วยการพินิจวิเคราะห์มากกว่าบุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวก ทำให้การโน้มน้าวใจบุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบต้องโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่น้ำหนักเท่านี้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกจะมีเจตคติต่อการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ในภาคการศึกษาปลาย และจะเริ่มขึ้นในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2538 ไม่แตกต่างกันไม่ว่าสารจะประกอบด้วยข้อโต้แย้งที่น้ำหนักหรือไม่มีน้ำหนักก็ตาม เพราะว่าบุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกไม่ต้องการให้การใช้ความคิดพินิจวิเคราะห์มาทำลายอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกของเขา (Olson and Zanna, 1993) ทำให้การโน้มน้าวใจบุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวก สามารถโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่น้ำหนักและไม่มีน้ำหนักได้พอๆกัน นอกจากนี้ยังพบว่า อารมณ์ชั่วขณะของผู้รับสารที่มีในขณะรับสารก็เพียงพอที่จะทำให้การเปลี่ยนเจตคติของบุคคลมีความแตกต่างกัน โดยไม่จำเป็นต้องให้อารมณ์ชั่วขณะของผู้รับสารอยู่นานถึงขั้นที่จะรายงานเจตคติ อยู่ช่วงรับสารก็เพียงพอแล้ว จะเห็นได้จากการที่ทำให้อารมณ์ชั่วขณะทางบวกหรือทางลบหายไปก่อนที่จะรายงานเจตคติด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างทำงานแรก นั่นคืออารมณ์ชั่วขณะของผู้รับสารในขณะรับสารมีความเพียงพอในตัวเองที่จะมีอิทธิพลต่อการประมวลสารโน้มน้าวใจ

กรณีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีเจตคติต่อการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ในภาคการศึกษาปลาย และจะเริ่มขึ้นในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2538 ที่ประกอบด้วยข้อโต้แย้งที่น้ำหนักไปในทางบวกมากกว่าข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก ไม่ว่าจะกลุ่มตัวอย่างจะเกิดอารมณ์ชั่วขณะในทางบวกหรือในทางลบก็ตาม เนื่องจากเมื่ออารมณ์ชั่วขณะของผู้รับสารเกิดหลังจากที่เขาได้รับสารไปแล้ว อารมณ์ชั่วขณะไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนเจตคติของกลุ่มตัวอย่าง แต่คุณภาพของข้อโต้แย้งจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนเจตคติของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า ทำให้การโน้มน้าวใจกลุ่มตัวอย่างต้องโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่น้ำหนักเท่านี้